

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/256/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114220393
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2014:6114220393.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti Š., V., nar. XX. XX. XXXX a V., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny v Banskej Bystrici, deti matky H. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. L., V. XX a otca G. Š., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom L., B. P., L. XX, t.č. L. L., R. XX, úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k malol. deťom, takto

rozhodol:

Súd s c h v a ľ u j e dohodu rodičov v tomto znení:

Maloleté deti Š., V., nar. XX. XX. XXXX a V., nar. XX. XX. XXXX sa z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach.

Otec sa z a v ä z u j e prispievať na výživu maloletých detí Š., V., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 50 Eur mesačne a V., nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 50 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 09. 2014.

Zročné výživné za obdobie od 01. 09. 2014 do 09. 12. 2014 na maloleté deti Š., V., nar. XX. XX. XXXX vo výške 150 Eur sa otec z a v ä z u j e splácať v 20 Eur mesačných splátkach a maloletého V., nar. XX. XX. XXXX vo výške 150 Eur sa otec z a v ä z u j e splácať v 20 Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Matka sa podaným návrhom domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k malol. deťom tak, že malol. deti sa zveria do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnená ich zastupovať, spravovať ich majetok a otec bude zaviazaný prispievať výživu malol. detí, každého zvlášť, výživným vo výške 80 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci, počnúc dňom podania návrhu. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nehospodária a spoločne nezabezpečujú výchovu malol. detí. S otcom malol. detí žila v spoločnej domácnosti do r. 2007, kedy otec z nej odišiel.

Na pojednávaní rodičia navrhli súdu schváliť rodičovskú dohodu tak, že malol. deti sa zveria do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená malol. deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach, otec sa zaviazal prispievať na výživu malol. detí, každého zvlášť výživným vo výške 50 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 09. 2014 s tým, že dlžné

výživné za mesiac september, október, november 2014 vo výške 150 Eur mesačne, na každé dieťa zvlášť sa zaviazá splácať v 20 Eur mesačných splátkach.

Kolízny opatrovník uviedol, že rodičia malol. detí nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne sa o deti nestarajú, preto návrh matky považuje za dôvodne podaný. Sociálnym šetrením zistil, že bytové podmienky matky sú na nižšej hygienickej úrovni. Deti však majú svoj priestor na učenie, oddych. S maloletým V. sú výchovné problémy, pre ktoré je nad ním nariadený dohľad. Rodina malol. detí bude preto naďalej monitorovaná. Rodičmi navrhnutú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k malol. deťom doporučil súdu schváliť s odôvodnením, že neodporuje zákonu, záujmom malol. detí.

Z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 20C/24/2008-17 zo dňa 10. 04. 2008, právoplatným dňa 05. 05. 2008 vyplýva, že manžel matky zaprel otcovstvo k malol. V. M., nar. XX. XX. XXXX a V. M., nar. XX. XX. XXXX.

Z rodných listov malol. detí vyplýva, že ako otec je zapísaný G. Š., nar. XX. XX. XXXX.

Matka vo výpovedi uviedla, že malol. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k maloletým deťom otec dobrovoľne uznal, čomu predchádzalo zapretie otcovstva jej manželom. Od r. 2009 s otcom malol. detí nežijú v spoločnej domácnosti, od tohto obdobia spolužitie neobnovili a o jeho obnovenie nemá záujem. Od doby ako nežijú v spoločnej domácnosti sa sama stará o deti. Starostlivosť o deti zvláda, aj keď má s nimi výchovné problémy. Jedno z malol. detí sa jej práve vrátilo z liečebného pobytu v Kremnici. Pre výchovu malol. detí má vytvorené vhodné bytové podmienky. Otec o malol. deti neprejavuje záujem, neprispieva na ne, nepožaduje od nej informácie. Malol. V. má 8 rokov, navštevuje 2. ročník ZŠ. Do školy chodí pešo, stravuje sa doma, školský klub nenavštevuje. V rámci školy a mimo nej nemá žiadne krúžky. Je vedený v pedopsychiatrickej ambulancii, užíva lieky, na ktoré mesačne dopláca 5 Eur. Maloletému do triedneho fondu uhrádzala poplatok 13 Eur, ZRPŠ 10 Eur, angličtinu 15 Eur. Bežné školské pomôcky pre maloletého ju vyšli na 20 Eur. Maloletý V. má 7 rokov, navštevuje 1. ročník ZŠ, do ktorej chodí pešo, stravuje sa doma, školský klub nenavštevuje. V rámci školy a mimo nej nemá žiadnu záujmovú činnosť. Maloletý je vedený v pedopsychiatrickej ambulancii, užíva lieky, na ktoré mesačne dopláca 5 Eur. Maloletému do školy uhrádzala poplatky vo výške 10 Eur, zakupovala knihu na anglický jazyk v hodnote 11 Eur. Výbavu pre prváka zakupovala v hodnote 20 Eur. Matka spolu s deťmi býva v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníkom spolu s bratmi. V domácnosti žije spolu s bratmi. V ich domácnosti sú výdavky na elektriku, vodu a daň, ktoré uhrádzajú v polovici. Na elektriku by mala prispievať mesačne sumou 40 Eur, vodu 25 Eur a daň nehnuteľnosti ročne 50 Eur. V súčasnosti do domácnosti neprispieva, finančne ju podporujú súrodenci. Má jednu ďalšiu vyživ. povinnosť na malol. L. M., ktorá má 4 roky, nenavštevuje predškolské zariadenie. Po ukončení materskej dovolenky je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, dávky v hmotnej núdzi nepoberá, brigádnicky si neprivyrába. Vo výpovedi ďalej uviedla, že má základné vzdelanie, prax má ako upratovačka a pomocný robotník v tlačiarňach. Svoj zdravotný stav zhodnotila za dobrý.

Otec vo výpovedi uviedol, že malol. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k malol. deťom dobrovoľne uznal. Do r. 2009 s matkou žili v spoločnej domácnosti. Od tohto obdobia spolužitie neobnovili, ani o jeho obnovenie nemá záujem. Od doby ako s matkou nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o deti zabezpečuje matka. Výhrady voči starostlivosti matky o malol. deti nemal. K súčasným bytovým podmienkam sa nevedel vyjadriť. S malol. deťmi sa nestretáva z dôvodu, že spočiatku keď mal záujem sa deťmi stretnúť, matka mu uvádzala, že či chce, aby na neho poslala bratov, keď po deti príde. Z toho dôvodu po deti nechodil. Na výživu malol. detí neprispieval. Spočiatku od matky požadoval informácie o malol. deťoch. Matka však zmenila telef. číslo, ktoré nemá k dispozícii. V súčasnosti žije spolu s partnerkou a ich tromi malol. deti v 3-izbovom byte, ktorý majú prenajatý. Mesačne uhrádzajú nájom vo výške 350 Eur. Jeho partnerka je na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a rodinné prídavky na 3 malol. deti. Okrem malol. V. a V. má ďalšie 3 vyživ. povinnosti a to na malol. R. Š.F., nar. XX. XX. XXXX, ktorý má 3 roky, nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, je v celodennej starostlivosti partnerky, je zdravý, malol. Y. Š., nar. XX. XX. XXXX, ktorá má 2 roky, je v celodennej starostlivosti partnerky, je zdravá a malol. X. Š., nar. XX. XX. XXXX, ktorá je v celodennej starostlivosti partnerky a je zdravá. Dlhy, poisťky nemá. Z dôvodu neuhrádzania pôžičiek v stavebnej sporiteľni,

poštovej banke, Providente, nesplácania kúpnej ceny televízora, sa voči nemu vedú exekúcie, ktorými je mu mesačne strhávaná suma 15 Eur. Z hlavného pracovného pomeru má príjem 350 Eur netto a z vedľajšieho pracovného pomeru 50-60 Eur brutto. Iný ďalší príjem nemá.

Zo správy zo sociálneho zisťovania datovanej dňom 27. 10. 2014 vyplýva, že malol. deti bývajú so svojou matkou a dvomi nevlastnými súrodencami v prízemnom dome, ktorý je údajne vo vlastníctve alebo jej starej matky zo strany matky. Vlastníctvo domu nie je do dnešného dňa vysporiadané. Matka s deťmi má k dispozícii jednu malú izbu, ktorá pozostáva z 3 postelí, skrinky a televízora. V miestnosti bolo v čase sociálneho zisťovania upratané, ale pôsobila dosť zanedbane. Druhú izbu v dome využíva brat matky so svojou rodinou. V dome sa nachádza ešte kúpeľňa a kuchyňa. Rodina využíva suché WC na dvore. V kuchyni sa nachádza kuchynská linka, stôl, lavica a stoličky, tiež sporák, ktorý slúži na varenie aj vykurovanie domu. Kuchyňa pôsobila pri sociálnom šetrení zanedbane a špinavo. Hygiena rodinného domu je na nižšej úrovni. Malol. deti majú ale vytvorený priestor na učenie a oddych.

Z oznámenia ÚPSVaR v Banskej Bystrici a Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica vyplýva, že matka je vedená ako uchádzač o zamestnanie od 07. 04. 2014. Dňa 06. 10. 2014 sa mala dostaviť na úrad a preukázať hľadanie si zamestnania. Do dňa 21. 10. 2014 sa na úrad nedostavila, neposkytla vysvetlenie, prečo tak neurobila a preto bude z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradená. Matka nie je a nikdy nebola poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi. Dňa 12. 05. 2014 požiadala o dávku v nezamestnanosti. Jej návrh bol zamietnutý z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok.

Z oznámenia obch. spol. R. R..K..S.. súd zistil, že otec je ich zamestnancom na hlavný pracovný pomer od 01. 03. 2012 a za posledných 12 mesiacov dosiahol čistý mesačný príjem vo výške 344,38 Eur.

Z oznámenia obch. spol. N. J. R..K..S.. súd zistil, že otec je ich zamestnancom na dohodu o pracovnej činnosti od 02. 08. 2013 a dosahuje odmenu vo výške 71,33 Eur netto.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 3,4 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1, prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že malol. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k malol. deťom otec dobrovoľne uznal pred príslušným matričným úradom. Podľa zhodného vyjadrenia rodičov od r. 2009 nežijú v spoločnej domácnosti. Od tohto obdobia spolužitie neobnovili, ani neprejavili záujem na jeho obnovení. Otec má už v súčasnosti novú rodinu. Odkedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nezabezpečujú výchovu, výživu malol. detí. Súd tak mal jednoznačne a nepochybné preukázané, že rodičia malol. detí dlhodobo spolu nežijú, čím mal splnenú podmienku v zmysle § 36 ods. 1 pre úpravu práv a povinností a preto návrh matky považoval za dôvodne podaný.

Odkedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o malol. deti zabezpečuje matka, ktorá podľa vlastného vyjadrenia výchovu detí zvláda, aj keď má s nimi výchovné problémy, čo kolízny opatrovník potvrdil a uviedol, že z toho dôvodu je nad malol. V. nariadený dohľad a rodina malol. detí bude z ich strany pravidelne monitorovaná. Domácnosť matky je udržiavaná na nižšej hygienickej úrovni. Deti v domácnosti matky majú však svoj priestor na oddych, učenie. Otec malol. detí dlhodobo nie je s nimi v kontakte. Od odchodu zo spoločnej domácnosti si žiadnym spôsobom neplní svoje rodičovské práva a povinnosti tak, ako je možné od rodiča dôvodne očakávať. Dôvod otca, pre ktorý o deti neprejavuje záujem, súd nepovažoval za právne relevantný, pretože v prípade, že mu matka bránila v stretávaní sa s deťmi, nič mu nebránilo v tom, aby sa svojich rodičovských práv domáhal podaním návrhu, čo po dobu 5-6 rokov neurobil. Otec tak nemá žiadne informácie o malol. deťoch, nepozná ich povahu, potreby, ich zdravotný stav, priania. Naopak malol. deti na domácnosť matky sú zvyknuté, majú tam svoje sociálne, citové väzby. Súd preto rodičmi navrhnutú dohodu v časti zverenia malol. detí do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená malol. deti zastupovať, spravovať ich majetok, schválil. Súd však považuje za nutné upozorniť rodičov, že v prípade, že výchovné opatrenie nariadené kolíznym opatrovníkom nespĺní svoj účel, na návrh ÚPSVaR v Banskej Bystrici môže nariadiť podľa § 37 ods. 2 Zák. o rodine prísnejšie výchovné opatrenie, ktorým je odňatie malol. dieťaťa zo starostlivosti rodiča a nariadiť malol. dieťaťu pobyt v špecializovanom zariadení. Je preto len na rodičoch, aby sa plne malol. deťom venovali a malol. deťom poskytovali sústavnú, dôslednú starostlivosť, ako aj podmienky pre všestranný vývoj.

Pri určovaní výšky výživného povinnému rodičovi, v danom prípade otcovi, súd vychádza z kritérií uvedených v ust. § 75 ods. 1, prvá veta Zák. o rodine, t.j. veku, odôvodnených potrieb malol. detí a možností, schopností, majetkových pomerov otca. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že malol. V. má 8 rokov, navštevuje 2. ročník ZŠ, záujmy má primerané veku, nenavštevuje žiadny platený krúžok, je vedený v pedopsychiatrickej ambulancii, kde sú mu predpisované lieky za mesačný doplatok 5 Eur. Malol. V. má 7 rokov, navštevuje 1. ročník ZŠ. Záujmy má primerané veku, nenavštevuje žiadny platený krúžok, je vedený v pedopsychiatrickej ambulancii, kde sú mu predpisované lieky za mesačný doplatok 5 Eur. Matka má na malol. deti bežné výdavky primerané ich veku. Otec malol. detí je riadne zamestnaný, dosahuje čistý mesačný príjem v hlavnom pracovnom pomere vo výške 344,38 Eur a na základe dohody o vykonaní práce dosahuje ďalší príjem vo výške 71,33 Eur. Otec malol. detí žije spolu s partnerkou, s ktorou má 3 ďalšie malol. deti. Partnerka otca je na materskej dovolenke. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav dospel k záveru, že rodičmi navrhnutá výška výživného v sume 50 Eur na každé dieťa zvlášť, zodpovedá vyššie uvedeným zákonným kritériám a preto aj v tejto časti rodičmi navrhnutú dohodu schválil. Súd pri schvaľovaní rodičovskej dohody neopomenul, že aj matka má zákonnú výživ. povinnosť k malol. deťom. Matka malol. detí je bez príjmu, nepoberá dávky v hmotnej núdzi. Podľa oznámenia ÚPSVaR z dôvodu nedostavenia sa na úrad bude z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradená. S takýmto konaním matky sa súd nemôže stotožniť. Z výpovede matky súd nezistil žiadny objektívny dôvod, pre ktorý by svoju malol. dcéru nemohla prihlásiť do predškolského zariadenia a následne sa zamestnala a zabezpečila si príjem primerane jej základnému vzdelaniu, praxi upratovačky a pomocného robotníka v tlačiarňi. Súd preto na strane matky nezohľadnil skutočnosť, že je bez príjmu. Súd dospel k záveru, že je v možnostiach, schopnostiach matky pri zohľadnení starostlivosti o 3 malol. deti sa zamestnať aspoň na polovičný úväzok a dosahovať tak príjem aspoň vo výške životného minima, ktorý by jej umožňoval podieľať sa na výžive malol. detí. Súd však v tejto súvislosti poznamenáva, že nemožno od matky spravodlivo požadovať, aby zabezpečovala tak osobnú starostlivosť o malol. deti, ako aj ich výživu v rovnakom rozsahu ako povinný rodič, t.j. otec. Je preto práve povinnosťou otca podieľať sa na výžive malol. detí vo väčšom rozsahu. Záverom súd poznamenáva, že pri schvaľovaní rodičovskej dohody zohľadnil v danom prípade právo malol. detí mať zachované aspoň životné minimum, ktoré výživným vo výške 50 Eur mesačne, spolu s určitou finančnou čiastkou zo strany matky a rodinnými prídavkami, budú mať zachované. Súd má tiež zato, že malol. deti budú

mať zachované nielen právo na životné minimum, ale aj právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov tak, ako predpokladá ust. § 62 ods. 2, posledná veta Zák. o rodine.

Zo zhodného vyjadrenia rodičov vyplynulo, že od podania návrhu, t.j. od 01. 09. 2014 si otec žiadnym spôsobom neplnil svoju vyživ. povinnosť a preto schválil rodičovskú dohodu aj v časti určenia počiatku vyživovacej povinnosti otca na malol. deti súdnym rozhodnutím od 01. 09. 2014. Otcovi za obdobie od 01. 09. 2014 do 09. 12. 2014 (t.j. do rozhodnutia vo veci samej) vzniklo zročné výživné na každé malol. dieťa vo výške 150 Eur (50 Eur × 3 mesiace a to september, október, november 2014), ktoré sa otec zaviazal splácať na každé dieťa v 20 Eur mesačných splátkach. Rodičmi navrhnutá výška splátok zodpovedá dobe splatnosti zročného výživného, jeho výške, ako aj možnostiam a schopnostiam otca a preto ani v tejto časti rodičmi navrhnutá dohoda neodporovala zákonu, záujmom malol. detí, čo bolo dôvodom, pre ktorú ju súd akceptoval a schválil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, v čom je rozhodnutie alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.